

UTM
UNIVERSITI TEKNOLOGI MALAYSIA

ULRS 1032 - 09

INTEGRITI DAN ANTI RASUAH

MODUL 2: KAJIAN KES

PENSYARAH: DR. NOR AFIFAH BINTI BASRI

AHLI KUMPULAN 4:

NO.	NAMA	NOMBOR MATRIK
1	MIMIE ASTRIYA BINTI ALI	A23KT0123
2	MUHAMMAD AFIQ DANIAL BIN ROZAIDIE	A23CS0117
3	NGU YU LING	A23CS0149
4	TAY QI HUANG	A23KT0228

SEMESTER 1 23/24

SENARAI KANDUNGAN

No.	Kandungan	Muka surat
1	Pendahuluan	2
2	Kajian Literatur	3-5
3	Metodologi	6-9
4	Dapatan dan Perbincangan	9-13
5	Kesimpulan dan Cadangan	14
6	Senarai Rujukan	15-16

1.0 PENDAHULUAN

Pada zaman kemajuan ini, kes rasuah semakin berleluasa sehinggakan jenayah rasuah ini sudah tidak menjadi asing lagi bagi kita rakyat Malaysia. Semakin tinggi kadar rasuah di sesebuah negara itu maka semakin rendah persepsi masyarakat luar terhadap kemampuan rakyat negara terbabit untuk melakukan sesuatu terutama dalam aspek ekonomi. Sebelum itu, menurut Kamus Dewan Edisi Keempat, rasuah ini ialah pemberian utk menumbuk rusuk atau menyogok, menyuap wang. Rasuah secara ringkasnya adalah bukan hanya setakat pemberian atau penerimaan wang semata-mata tetapi ia juga boleh dalam bentuk hadiah, pangkat, diskaun dan juga salah guna kuasa. Oleh itu, kumpulan kami akan membincangkan tentang kes rasuah yang telah berlaku dalam negara kita Malaysia.

Salah satu kes rasuah yang telah berlaku dalam negara Malaysia yang melibatkan seorang bekas Timbalan Perdana Menteri, Datuk Seri Zahid Hamidi yang telah dihadapkan ke Mahkamah Sesyen Shah Alam atas 33 pertuduhan, antaranya adalah menerima suapan sebanyak RM42.76 juta berhubung Sistem Visa Luar Negara (VLN). Dalam kes ini, penyelewengan membabitkan syarikat terbabit yang berkait langsung dengan Ahmad Zahid didedahkan melalui Harian Metro laporan eksklusif bertajuk Beruk Boleh Mohon pada 14 November 2018 dan wartawan akhbar ini ke Guangzhou, China bagi melihat operasi dilakukan syarikat terbabit. Laporan itu mendedahkan syarikat swasta yang diberi hak eksklusif mengendalikan kemasukan pelancong China ke Malaysia tidak melaksanakan tanggungjawab dalam melakukan tapisan keselamatan (Harian Metro, 2019). Secara tidak langsung, hal ini akan mengakibatkan kadar kemasukan pendatang asing akan semakin meningkat serta akan mengganggu keamanan di negara Malaysia.

2.0 KAJIAN LITERATUR

2.1 Konsep-Konsep Integriti dan Rasuah

Integriti dan rasuah adalah dua konsep yang sering dibincangkan bersama. Secara umumnya, integriti ialah kualiti unggul yang wujud dalam kalangan individu dan berteraskan prinsip teguh kepada kejujuran dan amalan bermoral (PIN, 2006). Integriti tidak hanya terpakai kepada individu, malah juga terpakai kepada agensi atau sesuatu proses. Kedua-dua konsep itu berkait rapat kerana rasuah adalah satu pencabulan integriti. Menangani rasuah selalunya dikaitkan dengan peningkatan integriti individu dan sosial. Perkataan integriti sering dilaungkan oleh banyak institusi dan organisasi dalam usaha menentang dan mencegah rasuah. Kita semua perlu bertekad dan bekerja keras untuk membanteras rasuah dengan membudayakan integriti yang tinggi dalam kalangan agensi dan individu, sama ada dalam perkhidmatan awam atau swasta (Abdul Rahman M.D.H, 2022).

Rasuah merupakan sebarang penerimaan atau pemberian suapan sebagai upah atau dorongan untuk seseorang individu kerana melakukan atau tidak melakukan sesuatu perbuatan yang berkaitan dengan tugas rasmi. Suapan terdiri daripada wang, hadiah, bonus, undi, perkhidmatan, jawatan, upah dan diskaun (SPRM, 2020). Seseorang yang mengamalkan rasuah bermaksud beliau tidak mempunyai nilai integriti dalam diri. Rasuah adalah fenomena sosial, politik dan ekonomi yang kompleks yang menjejaskan semua negara dan menghalang kedaulatan undang-undang. Ia menjejaskan institusi demokrasi, menghakis ekonomi dan menyumbang kepada ketidakstabilan politik. Rasuah meliputi pelbagai aspek dan boleh berlaku dalam pelbagai bentuk. Contohnya seperti penyalahgunaan kuasa, penyelewengan dana awam, atau menyembunyikan keuntungan kewangan hasil daripada rasuah yang dilakukan. Faktor-faktor seperti kesempitan hidup, masalah kewangan, pengaruh kawan-kawan dan tekanan persekitaran tidak boleh dijadikan alasan untuk seseorang itu mengamalkan rasuah. Hal ini kerana, rasuah merupakan suatu tindakan yang tidak menghormati hak asasi manusia dan impaknya mampu menghalang pembangunan mampan.

Integriti adalah penting dalam memerangi rasuah. Ia adalah asas kepada tingkah laku beretika dan pengurusan pentadbiran yang baik. Setiap individu mestilah berusaha untuk mencegah rasuah dengan menerapkan nilai integriti dalam diri masing-masing.

Kita semua perlu bertekad dan bekerja keras membanteras rasuah dengan membudayakan integriti yang tinggi dalam kalangan agensi dan individu, sama ada dalam perkhidmatan awam mahupun swasta (Abdul Rahman M.D.H, 2022).

2.2 Perbandingan Isu Integriti dan Rasuah Dalam Konteks Negara dan Global

Kumpulan kami memilih untuk membandingkan isu rasuah di Malaysia dengan isu rasuah di Singapura. Setiap negara pastinya menubuhkan sekurang-kurangnya satu badan professional yang berfungsi untuk mencegah rasuah atau aktiviti yang seumpunya. Badan pencegahan rasuah di Malaysia ialah Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia atau lebih dikenali sebagai SPRM. Di Singapura, mereka telah menubuhkan badan pencegahan rasuah yang dikenali sebagai Corrupt Practice Investigation Bureau (CPIB). Tujuan badan-badan professional ini ditubuhkan adalah untuk mencegah dan membanteras aktiviti-aktiviti rasuah termasuklah penyalahgunaan kuasa dan penyelewengan harta benda.

Singapura sering tersenarai antara 10 negara paling kurang terbabit rasuah dalam Indeks Persepsi Rasuah Transparency International sejak bermula pada 1995 (Utusan Malaysia, 2023). Kadar kelaziman kes rasuah yang berlaku di Malaysia adalah sangat tinggi jika dibandingkan dengan Singapura. Kedudukan Singapura jauh lebih baik daripada Malaysia dalam Indeks Persepsi Rasuah (CPI) kerana negara itu sudah lama mengenakan tindakan tegas terhadap perasuah, tidak kira siapa pun (Ridauddin Daud, 2021). Namun begitu, baru-baru ini Singapura digemparkan dengan suatu kes yang telah mencalarkan imej negara mereka sebagai negara bebas rasuah susulan penahanan seorang menteri Kabinet dan taikun hotel mewah berhubung dakwaan rasuah berprofil tinggi. Walaupun begitu, CPIB melaporkan bahawa pihak mereka akan menyiasat kes ini secara menyeluruh untuk membuktikan kebenaran dan menegakkan kedaulatan undang-undang. CPIB akan menyiasat semua kes tanpa rasa takut atau pilih kasih dan tidak akan teragak-agak untuk mengambil tindakan terhadap mana-mana pihak yang terlibat dalam aktiviti rasuah. Biro itu juga menyatakan Singapura mengamalkan pendekatan toleransi sifar yang ketat terhadap rasuah (Bernama, 2023). Tidak disangkal lagi, inisiatif Singapura dalam membanteras jenayah rasuah adalah sangat baik.

Di Malaysia pula, Perdana Menteri ke-10 iaitu Datuk Seri Anwar Ibrahim pernah berucap dalam satu majlis forumnya bahawasanya beliau bertekad tidak akan mengizinkan amalan rasuah melibatkan barisan menteri Kabinet di bawah kepemimpinannya.

Seterusnya, hukuman yang dijatuhkan kepada jenayah rasuah di Malaysia ialah hukuman denda lima kali ganda berbanding nilai suapan (minimum RM 10,000) dan penjara kepada pesalah rasuah mengikut Akta SPRM 2009. Akta ini hanya memperuntukkan penalti am bagi kesalahan berkaitan rasuah ialah penjara tidak melebihi 20 tahun dan denda tidak kurang daripada lima kali ganda jumlah atau nilai suapan atau RM10,000, atau mana-mana lebih tinggi. Manakala, di Singapura, mereka yang didapati bersalah mengamalkan rasuah boleh dikenakan denda sehingga S\$100,000 (kira-kira RM349,168.23), dikenakan hukuman penjara sehingga lima tahun atau kedua-duanya sekali. Tempoh maksimum hukuman penjara bagi setiap kesalahan rasuah boleh dinaikkan sehingga tujuh tahun jika ia ada kaitan dengan hal atau kontrak bersama pemerintah atau badan awam (Mediacorp, 2021).

Akhir sekali, dalam Indeks Persepsi Rasuah (CPI), Malaysia berada di kedudukan ke-61 pada tahun 2022 yang dikeluarkan Transparency International (TI) daripada keseluruhan 180 negara berbanding tangga ke-62 pada tahun 2021. Bagaimanapun, skor Malaysia telah jatuh satu mata iaitu daripada 48 mata pada tahun 2021 kepada 47 mata pada tahun 2022. Berdasarkan skor CPI, lebih tinggi skor direkodkan, lebih bersih sesebuah negara daripada amalan rasuah manakala lebih rendah skor bermaksud lebih tinggi kes rasuah berlaku (Rahimah Abdullah, 2023). Sebaliknya, Singapura menduduki tangga kelima dalam kalangan negara yang paling kurang terlibat dengan rasuah pada 2022. Sekalipun demikian, ia juga merupakan kedudukan paling rendah bagi Singapura dalam tempoh lima tahun. Sebelum ini, Singapura berada di tangga ketiga pada 2018 dan 2020, dan tangga keempat pada 2019 dan 2021. Ia bagaimanapun kekal sebagai satu-satunya negara Asia yang berada di 10 kedudukan teratas (Mediacorp, 2023). Daripada perbandingan ini, kita dapat melihat jurang yang besar antara kelaziman kes rasuah yang berlaku di Malaysia dan kes rasuah yang berlaku di Singapura. Oleh itu, masih banyak ruang yang boleh diperbaiki oleh kerajaan Malaysia untuk membersihkan negara ini daripada gejala rasuah ini.

3.0 METODOLOGI

Metodologi ini dilakukan bagi tujuan membentuk kaedah pengumpulan dan penganalisisan data bagi menyokong serta mencapai objektif kajian yang dijalankan. Metodologi membantu kajian ini dijalankan dengan lebih sistematik dan teratur.

3.1 Reka Bentuk Kajian

Kajian ini dijalankan dalam bentuk kajian tinjauan (soal selidik). Kajian tinjauan ini adalah kajian dalam bentuk kuantitatif, di mana data yang diperoleh di akhir kajian ini berada di dalam bentuk min skor dalam ketepatan aspek-aspek rasuah daripada jawapan responden.

3.2 Instrumen Kajian

Instrumen kajian yang dilakukan dalam kajian ini adalah soal selidik tertutup dan terbuka. Soal selidik ini telah dirangka bagi mendapat pandangan mahasiswa tentang rasuah. Bagi soalan berkenaan faktor, kesan, dan langkah, responden dikehendaki untuk menentukan betapa tepatnya rangka isi yang diberinya melalui lingkaran skor 1 hingga 5 yang telah disediakan. Ini adalah demi memudahkan urusan responden menjawab soal selidik yang disediakan. Bagi soalan yang menjurus kepada pendapat, responden dibenarkan untuk memberi cadangan lain agar mereka bebas memberikan pandangan mereka tanpa terikat kepada pilihan jawapan yang disediakan oleh penyelidik. Soal selidik ini dibahagikan kepada dua bahagian. Bahagian A adalah bahagian untuk responden mengisi maklumat diri mereka seperti umur, jantina dan tahap pendidikan. Bahagian B pula adalah bahagian yang penting di mana di bahagian ini, responden mengisi pendapat mereka tentang faktor kes rasuah itu, kesan kes rasuah dan usaha yang boleh dilakukan untuk mengelakkan kes rasuah.

3.3 Responden Kajian

Sampel kajian ini terdiri daripada semua mahasiswa dan mahasiswi pada peringkat ijazah sarjana muda di Universiti Teknologi Malaysia (UTM). Sampel rawak akan dijalankan agar pilihan jawapan yang paling relevan di antara kalangan responden dipilih dan dianalisis. Target responden kajian ini adalah terdiri daripada kalangan masyarakat di Malaysia kerana kes yang dibincangkan dalam kajian ini mempengaruhi keseluruhan masyarakat.

3.4 Kaedah Pengumpulan Data (Soal Selidik)

Data dikumpul melalui soal selidik yang dijalankan. Soal selidik ini dirangka mengikut objektif kajian kes dan dilakukan dalam talian bagi memudahkan proses pengedaran soal selidik. Setelah soal selidik siap dirangka, soal selidik ini diedarkan melalui media massa seperti aplikasi WhatsApp, Telegram dan sebagainya. Ketika proses pengedaran, setiap responden akan dimaklumkan bahawa maklumat yang diberi oleh mereka akan kekal sulit. Perlakuan ini adalah supaya responden boleh mengisi soal selidik tanpa berasa risau dan lebih jitu. Tempoh menjawab soal selidik ini juga tidak dihadkan bagi memastikan responden tidak tergesa-gesa ketika menjawab dan agar dapat membantu responden menjawab soalan dengan lebih baik. Perkara ini dapat mengelakkan apa-apa kesalahan kecil yang mungkin terjadi sekiranya responden menjawab soal selidik ini dalam keadaan tergesa-gesa. Jadual 1 menunjukkan jadual bagi bahagian dan soalan-soalan yang dikemukakan di dalam soal selidik.

Bahagian	Perkara	Item yang disoal	Bilangan Item
A	Maklumat responden	1. Umur 2. Jantina 3. Kaum 4. Fakulti	4

B	Kesedaran tentang rasuah	<p>Faktor kes rasuah ini?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faktor budaya dan sosial • Penguatkuasaan undang-undang yang lemah • Birokrasi yang kompleks dan kurang ketelusan • Ketidakstabilan politik • Globalisasi dan rasuah transnational <p>Kesan kes rasuah?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ketidakstabilan politik • Imej negara tercemar • Pertumbuhan ekonomi negara terbantut • Kehilangan nilai diri dan intergriti • Ketidakadilan sosial <p>Usaha untuk mengelakkan kes rasuah?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pendidikan sejak awal • Kempen anti-rasuah • Penguatkuasaan undang-undang • Gaji yang bermaruah dan berpatutan • Hukuman yang lebih berat 	15
---	-----------------------------	--	----

Jadual 1: Bahagian dan isi kandungan soal selidik

Semua isi kandungan dalam bahagian B soal selidik dijawab dengan skala skor 1 hingga 5 yang disediakan. Skala itu menandakan persetujuan responden dengan ketepatan faktor, kesan kes rasuah dan usaha untuk membanteras kes rasuah. Jadual 2 menunjukkan tahap persetujuan bagi setiap skor 1-5.

Skor	Tahap persetujuan
1	Sangat Tidak Setuju
2	Kurang Setuju
3	Tidak Pasti
4	Setuju
5	Sangat Setuju

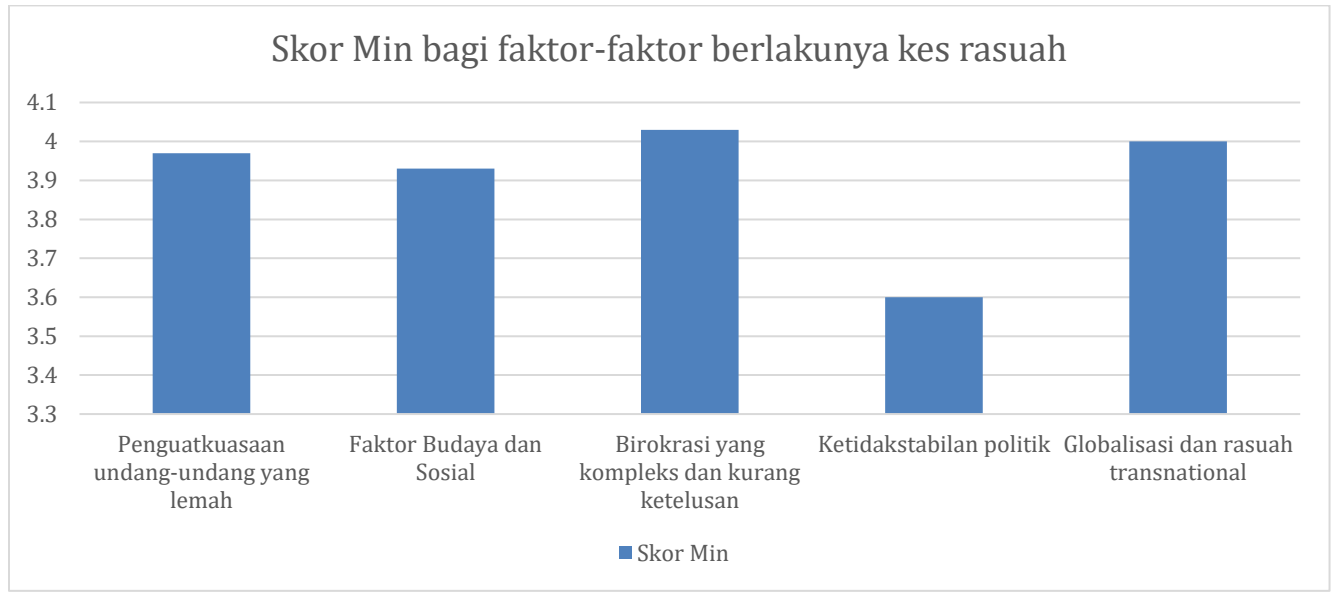
Jadual 2: Tahap persetujuan bagi setiap skor

4.0 DAPATAN KAJIAN KES DAN PERBINCANGAN

4.1 Dapatan Kajian

Untuk kajian ini, kami telah menjalankan soal selidik melibatkan sebanyak 30 orang responden. Dalam kalangan mereka, majoriti dari mereka adalah berumur 20-21, iaitu sebanyak 20 orang, bersamaan 66.67% daripada jumlah keseluruhan. 10 respondent lagi adalah mereka yang berumur 18, 19, 22, 23 dan 24. Selain itu, nisbah jantina adalah berdekatan, iaitu 12 perempuan dan 16 lelaki. Terdapat 2 responden yang memilih untuk tidak memaklumkan jantina mereka. Tambahan pula, mereka adalah terdiri daripada mahasiswa daripada fakulti berbeza. Kebanyakan responden adalah berasal daripada Fakulti Kejuruteraan Kimia dan Tenaga, iaitu 9 orang, bersamaan 30%. Selain itu, responden daripada Fakulti Komputeran adalah sebanyak 8 orang, iaitu sebanyak 26.7%. Selain itu, responden daripada Fakulti Elektrik pula adalah sebanyak 8 orang, bersamaan 26.7%. Responden yang lain adalah berasal daripada fakulti yang lain.

4.2 Faktor Yang Menyumbang Kepada Rasuah

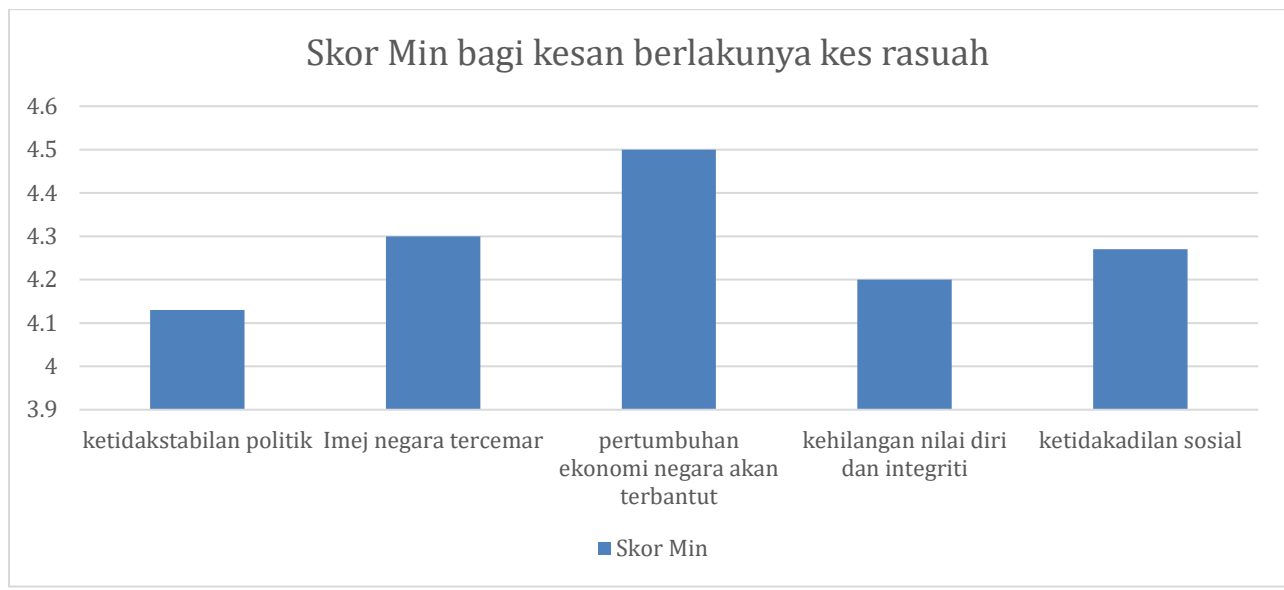

Rajah 1: Skor min bagi faktor-faktor berlakunya kes rasuah

Bagi faktor penyumbang penguatkuasaan undang-undang yang lemah, situasi ini boleh dilihat dengan kekurangan kecekapan beberapa mekanisme pencegahan rasuah. Daripada responden soal selidik, skor min bagi faktor ini adalah 3.97. Selain itu, faktor penyumbang lain adalah faktor budaya dan sosial. Terdapat toleransi yang tinggi terhadap aktiviti rasuah dan lama-kelamaan ia menjadi satu norma dan persefahaman tersirat dalam kalangan rakyat. Berdasarkan responden soal selidik, skor min bagi faktor ini adalah 3.93. Tambahan pula, faktor lain yang menyumbang kepada rasuah adalah birokrasi yang kompleks dan kurang ketelusan. Proses birokrasi yang kompleks dan kurang pemantauan mudah membuka peluang rasuah. Berdasarkan responden soal selidik, skor min bagi faktor ini adalah 4.03. Faktor penyumbang kepada kes ini yang lain adalah ketidakstabilan politik. Apabila berlaku perubahan kepimpinan yang kerap dan persekitaran politik yang tidak menentu, ahli politik terdesak untuk mengutamakan keuntungan jangka pendek mereka dalam tempoh pemerintahan mereka yang singkat. Berdasarkan responden soal selidik, skor min bagi faktor ini adalah 3.6. Akhir sekali, faktor penyumbang kepada kes rasuah ini adalah faktor globalisasi dan rasuah transnational. Rasuah rentas negara melalui interaksi rentas sempadan lanjutan dalam perniagaan, kewangan dan perdagangan seperti pusat kewangan luar pesisir telah

menyusahkan pihak berkuasa untuk mengesan dan mengumpul bukti terhadap pesalah rasuah. Bagi faktor ini, skor min adalah 4.0. Daripada keputusan di atas, faktor penyumbang kepada kes rasuah ini yang utama adalah birokrasi yang kompleks dan kurang ketelusan, diikuti dengan faktor globalisasi dan rasuah transnational, penguatkuasaan undang- undang yang lemah, faktor budaya dan sosial dan akhir sekali ketidakstabilan politik.

4.3 Kesan Kes Rasuah

Jadual 2: Skor Min bagi kesan berlakunya kes rasuah

Antara impak bagi kes rasuah ini ialah ketidakstabilan politik. Aktiviti rasuah antara ahli-ahli atau parti-parti politik mudah menyebabkan ketidakstabilan institusi parlimen dan membawa kepada rampasan kuasa. Kemungkinan akan berlakunya pengundian kecil semula jika seseorang wakil rakyat dipenjara. Berdasarkan responden soal selidik, skor min bagi impak ini adalah 4.13. Selain itu, impak lain kes ini adalah imej negara tercemar. Kes-kes rasuah yang kerap berlaku di Malaysia mungkin menyebabkan Malaysia dikenali sebagai sebuah negara yang kurang berintegriti. Min skor bagi impak ini adalah 4.3. Tambahan pula, impak lain bagi kes rasuah ini adalah pertumbuhan ekonomi negara akan terbantut. Rasuah menghalang pertumbuhan ekonomi dengan memutar belitkan mekanisme pasaran dan menjejaskan pelaburan asing. Ketegasan suatu piawai mudah dicerooh dengan cara rasuah. Min skor bagi impak ini adalah 4.5. Selain itu, impak bagi kes ini

adalah kehilangan nilai diri dan integriti. Rasuah secara tidak langsung boleh menghakis nilai moral dan integriti dalam kalangan rakyat.

Rakyat akan berasa kebiasaan dengan kes rasuah dan mungkin akan mencontohnya. Berdasarkan soal selidik, min skor bagi impak ini adalah 4.2. Akhir sekali, impak yang dating daripada kes rasuah ini adalah ketidakadilan sosial. Rasuah boleh menyumbang kepada peruntukan sumber yang tidak adil dan seterusnya melebarkan lagi jurang ekonomi dalam kalangan rakyat. Mereka yang menerima rasuah tidak perlu berusaha, manakala orang lain perlu berusaha untuk mendapatkan amaun wang itu. Berdasarkan soal selidik, skor min bagi impak ini adalah 4.27. Berdasarkan keputusan di atas, impak utama bagi kes rasuah ini adalah pertumbuhan ekonomi negara akan terbantut, diikuti dengan pencemaran imej negara, ketidakstabilan sosial, penghakisan nilai moral dan integriti dalam kalangan rakyat, dan akhir sekali ketidakstabilan politik.

4.4 Usaha Yang Boleh Dilakukan Untuk Membanteras Rasuah

Jadual 3: Skor Min bagi usaha untuk mengelakkan kes rasuah

Antara usaha yang boleh dilakukan untuk membanteras kes rasuah adalah dengan cara Pendidikan. Pendidikan tentang kursus integriti dan anti rasuah boleh dilaksanakan, contohnya kursus ULRS1032. Pendidikan merupakan media yang terbaik untuk menyampaikan sesebuah konsep

kepada seorang individu. Berdasarkan soal selidik, skor min bagi usaha ini adalah 3.87. Selain itu, usaha lain yang boleh dilakukan untuk membanteras kes rasuah adalah kempen anti-rasuah.

Kempen anti rasuah dan penyalahgunaan kuasa boleh meningkatkan kesedaran individu supaya menjahui perlakuan rasuah. Perbagai pertandingan dalam kempen itu turut dapat menyampaikan kesedaran anti rasuah kepada orang lain secara tidak sedar. Menurut soal selidik, skor min bagi usaha ini adalah 3.77. Tambahan pula, usaha lain yang boleh dilakukan adalah penguatkuasaan undang-undang. Undang-undang negara perlulah sentiasa diubahsuai supaya rakyat tidak dapat mengeksploitasi kelemahan undang-undang. Tambahan pula, undang-undang itu haruslah tegas dan berwibawa agar ia dapat mengehadkan perlakuan rasuah. Berdasarkan soal selidik, min skor bagi usaha ini adalah 4.13. Usaha lain yang boleh dilakukan adalah pemberian gaji yang bermaruah dan berpatutan. Gaji yang berpatutan dapat mengelakkan ahli kerajaan daripada menerima rasuah sebagai pendapatan tambahan. Gaji yang mencukupi akan mendatangkan kepuasan kepada mereka dan mereka tidak akan teringin untuk mendapatkan keuntungan yang ekstra. Berdasarkan soal selidik, skor min bagi usaha ini adalah 3.83. Akhir sekali, usaha yang boleh dilakukan untuk membanteras jenayah rasuah adalah hukuman yang lebih berat. Hukuman yang berat dapat mendatangkan ketakutan dalam individu seseorang. Kesannya, mereka akan berfikir masak-masak dahulu sebelum melakukan kegiatan rasuah. Berdasarkan soal selidik, skor min bagi usaha ini adalah 4.17. Menurut trend di atas, usaha utama yang boleh dilakukan untuk membanteras jenayah rasuah adalah hukuman yang lebih berat terhadap penjenayah, diikuti oleh penguatkuasaan undang-undang, Pendidikan, pemberian gaji yang bermaruah dan berpatutan dan akhir sekali kempen anti-rasuah.

5.0 KESIMPULAN

Sebagai penutup bagi perbicaraan ini, rasuah serta penyalahgunaan kuasa mutlak merupakan wabak sosial yang mestilah dibanteras hingga ke akar umbi. Semua pihak samada secara individu ataupun pihak berkuasa hendaklah sentiasa bersiap siaga dalam untuk membanteras penyakit rasuah sehinggakan negara Malaysia akan dikenali sebagai negara yang bebas dari jenayah rasuah di mata dunia. Hal ini kerana apabila berlakunya peningkatan dalam rasuah, secara tidak langsung akan mendatangkan impak buruk terhadap pembangunan negara dan menyebabkan penurunan pertumbuhan ekonomi negara Malaysia. Dan yang paling buruk lagi, sekiranya jenayah rasuah semakin berleluasa maka akan berlakunya pertumpahan darah antara rakyat dengan pemimpin berpunca dari penindasan pemimpin terhadap rakyatnya. Bagi mengelakkan perkara tersebut sebelum nasi menjadi bubur, setiap lapisan masyarakat memainkan peranan dan pelbagai langkah yang perlu diambil untuk membasmi masalah ini walaupun langkah tersebut adalah perkara yang kecil kerana setiap seribu langkah bermula dari satu langkah. Oleh itu, kita sebagai rakyat Malaysia hendaklah berganding bahu berkata tidak dengan lantanganya kepada segala pemberian yang berunsurkan rasuah.

6.0 SENARAI RUJUKAN

1. Abdul Rahman, M. D. H. (2022, June 3). Membudayakan integriti penyelesaian rasuah. *Berita Harian*.
<https://www.bharian.com.my/rencana/komentar/2022/06/962203/membudayakan-integriti-penyelesaian-rasuah><https://www.bharian.com.my/rencana/komentar/2022/06/962203/membudayakan-integriti-penyelesaian-rasuah>
2. Bernama (2023). Astroawani.com. <https://www.astroawani.com/berita-dunia/menteri-pengangkutan-singapura-s-iswaran-bantu-siasatan-badan-antirasuah-pm-lee-427725>
3. Harian Metro (2019, Jun 27), Zahid didakwa terima suapan RM42.76j [METROTV]
https://www.hmetro.com.my/utama/2019/06/469598/zahid-didakwa-terima-suapan-rm4276j-metrotv#google_vignette
4. Mediacorp (2021, January 21). *Keadaan rasuah di S'pura amat terkawal, tidak boleh ulas kes rasuah Keppel O&M: CPIB*. (n.d.). BERITA Mediacorp. Retrieved November 29, 2023, from <https://berita.mediacorp.sg/singapura/keadaan-rasuah-di-s-pura-amat-terkawal-tidak-boleh-ulas-kes-54006>
5. Mediacorp (2023, January 31). *SG di tangga ke-5 negara paling rendah amalan rasuah pada 2022*. (n.d.). BERITA Mediacorp. Retrieved November 29, 2023, from <https://berita.mediacorp.sg/singapura/sg-di-tangga-ke-5-negara-paling-rendah-amalan-rasuah-pada-2022-728711>

6. Pelan Integriti Nasional, PIN. Edisi Ringkas (2006) Institut Integriti Malaysia. [10/3/2016]. Available from: http://www.moa.gov.my/documents/10157/59280/ringkasan_mengenai_pelan_integriti_nasional.pdf.
7. Rahimah Abdullah (2023). Astroawani.com. <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/indeks-persepsi-rasuah-malaysia-naik-ke-tangga-61-skor-turun-1-mata-404384>
8. Ridauddin Daud (2021). Astroawani.com. <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/singapura-lebih-tegas-banteras-rasuah-berbanding-malaysia-280236>
9. Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia, SPRM (2020). *Apa Itu Rasuah?* Sprm.gov.my. https://www.sprm.gov.my/index.php?id=21&page_id=75&articleid=478
10. Utusan Malaysia (2023, July 17). *Rasuah: Imej bersih Singapura tidak kekal lama*. Utusan Malaysia. <https://www.utusan.com.my/luar-negara/2023/07/rasuah-imej-bersih-singapura-tidak-kekal-lama/>